

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація»

Спеціалізація: 226.01 «Фармація»

Освітньо-професійна програма: Фармація, промислова фармація

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фармація, промислова фармація» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» спеціалізації 226.01 «Фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленої Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

старший викладач кафедри Самойленко Т.О.
старший викладач кафедри Нетребчук Л.М.
доцент кафедри, к.філол.н., доц. Нагачевська С.А.
старший викладач Пислар Т.П.
старший викладач кафедри Лазор Н.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри _____ Володимир ХАНЖИ

Погоджено із гарантом ОПП _____ Ліана УНГУРЯН

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
Протокол №1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

_____ Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів – 3,0 Годин – 90 Змістових модулів - 4	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація» спеціалізація 226.01 «Фармація» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна</i> <i>Рік підготовки: 1</i> <i>Семестр: I</i> <i>Лекції (0 год.)</i> <i>Практичні (60 год.)</i> <i>Самостійна робота (30 год.)</i> <i>У т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i> <i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання

Мета: Формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності з латинської мови у галузі фармацевтичної та медичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

Завдання:

- 1) навчання основам граматики, принципам утворення номенклатурних назв та термінів у ботанічній, фармакогностичній, хімічній номенклатурах та у номенклатурі лікарських засобів.
- 2) формування навичок перекладання з латинської мови українською та з української латинською фармацевтичних та клінічних термінів.
- 3) опанування вмінням писати латинську частину рецепта у повній та скороченій формах будь-якого рівня складності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- Інтегральна компетентність магістра (рівень 7) за вимогами НРК

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фармації.

- Загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: загальні правила утворення латинських номенклатурних фармацевтичних термінів; граматику оформлення латинської частини рецепта.

Вміти:

- опанувати особливості відмінювання латинських іменників I-V відмін
- утворювати граматичні моделі ботанічних назв
- утворювати та перекладати назви хімічних сполук, зокрема солей
- використовувати правила утворення ступенів порівняння прикметників на практиці
- виписувати латинську частину рецепта у повній та скороченій формах
- опанувати прислівники та займенники, що вживаються у фармацевтичній термінології
- оформляти рецепти на тверді, м'які та рідкі форми ліків
- пояснювати клінічні терміни на основі знання грецьких термінологічних елементів

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фонетичні, лексико-граматичні ознаки латинських слів. Рецепт.

Тема 1. Фонетика. Вимова голосних, приголосних, буквосполучень. Наголос. Довгота та короткість голосних. Особливості наголосу у словах грецького походження. Назви та написання букв латинського алфавіту. Опанування основних фонетичних правил вимови голосних, приголосних, дифтонгів та диграфів. Визначення довготи та короткості голосних, довгі та короткі суфікси іменників і прикметників. Правила наголосу у латинській мові. Особливості наголосу у словах грецького походження.

Тема 2. Іменник. Граматичні категорії. I відміна іменників. Грецькі іменники I-ої відміни.

Граматичні категорії іменника, визначення роду, відміни та основи. Словникова форма. Відмінювання іменників за всіма відмінками однини та множини. Особливості іменників грецького походження.

Тема 3. Неузгоджене означення. Прийменники та сполучники, що вживаються у фармацевтичній термінології.

Моделі утворення термінів з неузгодженим означенням. Особливості вживання латинських прийменників та сполучників.

Тема 4. Дієслово. Граматичні категорії. Дієслово «esse». Порядок слів у латинському реченні. Наказовий спосіб. Умовний спосіб дієслова. Особливості вживання дієслівних форм у рецептурі. Дієслово «fio, fieri».

Граматичні категорії дієслова. Визначення дієвідміни та основи. Словникова форма дієслова. Утворення форм Imperativus однини та множини. Особливості вживання дієслова fio, fieri та Coniunctivus в рецептурі. Переклад простих речень латинською мовою. Аналіз латинських афоризмів із наявністю дієслів.

Тема 5. Іменники II-ої відміни. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Винятки щодо роду іменників II-ої відміни.

Визначення іменників II відміни. Відмінювання за всіма відмінками однини та множини. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Іменники грецького походження II відміни. Переклад термінів з неузгодженим означенням. Переклад латинської частини рецептів.

Тема 6. Тривіальні назви лікарських засобів. Грецько-латинські частотні відрізки у назвах препаратів. Номенклатура вітамінів та полівітамінних комбінованих препаратів, гормональних і ферментних препаратів.

Вживання словотворчих елементів у тривіальних найменуваннях лікарських засобів. Назви груп лікарських препаратів за їх фармакологічною дією. Словотворчі елементи, що вказують належність лікарського засобу до фармакологічної групи. Частотні відрізки у номенклатурі комбінованих препаратів, ферментних та гормональних засобів.

Тема 7. Рецепт. Частини рецепта. Граматична структура побудови рецептурного рядка. Простий та складний рецепт. Додаткові написи в рецепті.

Вивчення структури рецепта. Основні граматичні правила та вимоги щодо оформлення латинської частини рецепта. Вживання Accusativus при прописуванні таблеток, свічок, крапель, очних плівок. Стандартні рецептурні вирази у простому та складному рецепті. Перелік додаткових написів в рецепті.

Тема 8. Систематизація вивчення змістового модулю 1.

Повторення та узагальнення попереднього матеріалу: граматичні категорії іменника, відмінювання за всіма відмінками однини та множини; вживання прийменників та сполучників у фармацевтичних термінах; граматичні категорії дієслова; утворення форм 2 особи однини та множини Imperativus, Coniunctivus дієслів. Правила перекладу латинської частини рецепта.

Змістовий модуль 2. Номенклатура лікарських засобів. III відміна іменників. Прикметники I групи.

Тема 9. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Прикметники I-ої групи. Алгоритм узгодження прикметників із іменниками.

Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників в латинській мові. Визначення основи, відмінювання. Узгодження прикметників I групи з іменниками. Місце прикметника у багатослівному терміні. Переклад термінів з узгодженим означенням.

Тема 10. Утворення назв лікарських засобів за фармакологічною дією. Основні суфікси прикметників I-II відмін.

Вживання прикметників fortis, e та mitis, e у назвах лікарських засобів. Опанування основних суфіксів прикметників I-II відмін та утворення прикметників від іменників. Переклад фармацевтичних термінів до складу яких входить прикметник. Переклад латинської частини рецепта.

Тема 11. Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Назви сироваток, вакцин та анатоксинів.

Утворення дієприкметників минулого часу пасивного стану. Граматичні категорії та відмінювання. Узгодження дієприкметників минулого часу пасивного стану з іменниками. Моделі найменувань сироваток, вакцин та анатоксинів. Переклад фармацевтичних термінів та рецептів.

Тема 12. III відміна іменників. Визначення роду, основи та типу відмінювання. Іменники чоловічого роду III відміни. Винятки з правил про рід.

Визначення іменників III відміни. Словникова форма, визначення основи та типу відмінювання. Відмінювання іменників чоловічого роду за всіма відмінками однини та множини. Узгодження прикметників I групи з іменниками III відміни. Переклад фармацевтичних термінів, речень, рецептів. Засвоєння лексичного мінімуму.

Тема 13. Іменники жіночого роду III відміни. Винятки з правил про рід.

Основні суфікси іменників жіночого роду III відміни. Відмінювання іменників жіночого роду за всіма відмінками однини та множини. Узгодження прикметників I групи з іменниками III відміни жіночого роду. Переклад фармацевтичних термінів з узгодженим та неузгодженим означенням. Засвоєння лексичного мінімуму.

Тема 14. Іменники середнього роду III відміни. Винятки з правил про рід.

Відмінювання іменників середнього роду за всіма відмінками однини та множини. Узгодження прикметників I групи з іменниками III відміни середнього роду. Переклад фармацевтичних термінів з узгодженим та неузгодженим означенням. Закріплення перекладу латинської частини рецепта. Засвоєння лексичного мінімуму.

Тема 15. Особливості відмінювання грецьких рівноскладових іменників жіночого роду на –sis.

Вживання рівноскладових іменників III відміни жіночого роду грецького походження у фармацевтичній термінології. Визначення основи та відмінювання. Сталі вирази з іменниками жіночого роду грецького походження. Переклад фармацевтичних термінів з узгодженим та неузгодженим означенням. Закріплення перекладу латинської частини рецепта. Засвоєння лексичного мінімуму.

Тема 16. Систематизація вивчення змістового модулю 2.

Закріплення та узагальнення граматичного та лексичного матеріалу щодо іменників III відміни: типи відмінювання, визначення основи, особливості словникової форми, відмінкові закінчення, винятки з правил про рід. Переклад фармацевтичних термінів, речень, латинської частини рецепта.

Змістовий модуль 3. Прикметники III-ої відміни. Хімічна номенклатура. IV -V відміна іменників.

Тема 17. Прикметники III-ої відміни. Відмінювання, узгодження з іменниками. Основні суфікси іменників III-ої відміни.

Визначення прикметників III відміни. Граматичні категорії, основа, відмінювання. Найуживаніші суфікси прикметників II групи. Особливості словникової форми прикметників з одним родовим закінченням. Узгодження прикметників III відміни з іменниками. Переклад термінів з узгодженим означенням.

Тема 18. Прикметники III-ої відміни в ботанічних назвах та в назвах лікарських засобів.

Роль прикметників III відміни у ботанічних назвах рослин. Моделі будовання ботанічних найменувань. Переклад фармацевтичних назв лікарських засобів, ботанічних назв, речень, рецептів. Аналізування багатослівних ботанічних термінів.

Тема 19. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Відмінювання. Назви інгредієнтів складного рецепта.

Визначення дієприкметників теперішнього часу активного стану. Словникова форма, основа, відмінювання за всіма відмінками однини та множини. Узгодження з іменниками, переклад термінів з узгодженим означенням. Визначення інгредієнтів складного рецепта, переклад рецептів.

Тема 20. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ. Грецькі числівникові префікси в хімічній номенклатурі.

Знайомство з латинськими назвами хімічних елементів, визначення роду та відміни. Граматична структура побудови назв хімічних сполук а саме кислот та оксидів. Основні суфікси прикметників в назвах органічних і неорганічних кислот. Аналізування грецьких числівникових префіксів у назвах оксидів. Переклад фармацевтичних термінів та рецептів.

Тема 21. Назви солей. Назви кислотних та вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів.

Знайомство з латинськими назвами хімічних сполук а саме з назвами солей кислотних та вуглеводневих радикалів та складних ефірів. Основні суфікси в назвах аніонів солей. Особливості граматичної структури. Вживання назв солей у багатослівних фармацевтичних термінах. Переклад рецептів.

Тема 22. Словотворення. IV-V відміна іменників. Відмінювання. Особливості вживання іменника «species» . Фармацевтична фразеологія.

Визначення іменників IV – V відмін. Відмінювання за всіма відмінками однини та множини. Узгодження прикметників з іменниками IV – V відмін. Особливості вживання іменника species у назвах лікарського збору. Переклад фармацевтичних термінів, речень, рецептів.

Тема 23. Систематизація вивчення змістового модулю 3.

Закріплення та узагальнення граматичного та лексичного матеріалу щодо граматичних моделей термінів підрозділу 3. Словотворення, основні суфікси та граматична структура назв хімічних сполук. Переклад фармацевтичних термінів, речень, латинської частини рецепта, латинських афоризмів.

Змістовий модуль 4. Біномінальна ботанічна номенклатура. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Числівники. Займенники. Латинська номенклатура лікарських форм.

Тема 24. Біномінальна ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Назви алкалоїдів і глікозидів.

Граматичні моделі побудови ботанічних найменувань. Вживання ботанічних назв у фармацевтичних термінах. Вживання прикметників та іменників у ролі означення у ботанічних назвах. Граматичні моделі утворення назв алкалоїдів і глікозидів.

Тема 25. Ступені порівняння прикметників. Неправильні ступені порівняння.

Утворення вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників. Відмінювання прикметників у вищому та найвищому ступенях за всіма відмінками однини та множини, узгодження з іменниками. Утворення ступенів порівняння прикметників від різних основ. Переклад фармацевтичних термінів із прикметниками у вищому та найвищому ступенях порівняння.

Тема 26. Словотворення. Прислівник. Творення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Найменування порошків за ступенем подрібнення. Числівники. Займенники. Спеціальні вирази з займенниками у фармацевтичній термінології.

Утворення прислівників від прикметників I-II груп, основні суфікси прислівників. Прикметники середнього роду у ролі прислівників. Утворення вищого та найвищого ступенів порівняння прислівників. Перелік прислівників, що вживаються в рецептурі. Перелік порошків за ступенем подрібнення. Перелік займенників, що вживаються в рецептурі. Кількісні числівники. Утворення порядкових числівників та числівникових прислівників.

Тема 27. Скорочення в рецептах. Найважливіші рецептурні скорочення.

Основні правила скорочення у рецептах. Перелік найуживаніших рецептурних скорочень. Переклад латинської частини рецепта у скороченій формі.

Тема 28. Латинська номенклатура вітчизняних лікарських форм. Тверді, м'які та рідкі форми ліків. Оформлення рецептів на тверді лікарські засоби.

Опанування всіх видів вітчизняних лікарських форм: тверді, м'які, рідкі; їхні латинські назви. Виписування рецептів на різні лікарські форми розгорнутим та скороченим способами.

Тема 29. Систематизація відомостей про прийменники. Gaudeamus.

Визначення прийменників, що керують знахідним відмінком. Визначення прийменників, що керують орудним відмінком. Особливості вживання прийменників -in та -sub. Сталі фармацевтичні вирази з прийменниками. Обговорення та читання студентського гімну Gaudeamus.

30. Диференційований залік

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Змістовий модуль 1.						
Фонетичні, лексико-граматичні ознаки латинських слів. Рецепт.						
Тема 1. Фонетика. Вимова голосних, приголосних, буквосполучень. Наголос. Довгота та короткість голосних. Особливості наголосу у словах грецького походження.	3	0	0	2	0	1
Тема 2. Іменник. Граматичні категорії. I відміна іменників. Грецькі іменники I-ої відміни.	3	0	0	2	0	1
Тема 3. Неузгоджене означення. Прийменники та сполучники, що вживаються у фармацевтичній термінології.	3	0	0	2	0	1
Тема 4. Дієслово. Граматичні категорії. Дієслово «esse». Порядок слів у латинському реченні. Наказовий спосіб. Умовний спосіб дієслова. Особливості вживання дієслівних форм у рецептурі. Дієслово «fio, fieri».	3	0	0	2	0	1
Тема 5. Іменники II-ої	3	0	0	2	0	1

відміни. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Винятки щодо іменників II-ої відміни.						
Тема 6. Тривіальні назви лікарських засобів. Грецько-латинські частотні відрізки у назвах препаратів. Номенклатура вітамінів та полівітамінних комбінованих препаратів, гормональних і ферментних препаратів.	3	0	0	2	0	1
Тема 7. Рецепт. Частини рецепта. Граматична структура рецептурного рядка. Простий та складний рецепт.	3	0	0	2	0	1
Тема 8. Систематизація вивчення змістового модулю 1	3	0	0	2	0	1
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	24	0	0	16	0	8
Змістовий модуль 2.						
Номенклатура лікарських засобів. III відміна іменників. Прикметники I групи.						
Тема 9. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Прикметники I-ої групи. Алгоритм узгодження прикметників з іменниками.	3	0	0	2	0	1
Тема 10. Утворення назв лікарських засобів за фармакологічною дією. Основні суфікси прикметників I-II відмін.	3	0	0	2	0	1
Тема 11. Утворення назв лікарських засобів за фармакологічною дією. Основні суфікси прикметників I-II відмін.	3	0	0	2	0	1
Тема 12. III відміна іменників. Визначення роду, основи та типу відмінювання. Іменники чоловічого роду	3	0	0	2	0	1

III-ої відміни. Винятки з правил про рід.						
Тема 13. Іменники жіночого роду III-ої відміни. Винятки з правил про рід.	3	0	0	2	0	1
Тема 14. Іменники середнього роду III-ої відміни. Винятки з правил про рід.	3	0	0	2	0	1
Тема 15. Особливості Відмінювання грецьких рівноскладових іменників жіночого роду на -sis.	3	0	0	2	0	1
Тема 16. Систематизація вивчення змістового модулю 2.	3	0	0	2	0	1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	24	0	0	16	0	8

Змістовий модуль 3.						
Прикметники III-ої відміни. Хімічна номенклатура. IV -V відміна іменників.						
Тема 17. Прикметники III-ої відміни. Відмінювання, узгодження з іменниками. Основні суфікси іменників III-ої відміни.	3	0	0	2	0	1
Тема 18. Прикметники III-ої відміни в ботанічних назвах та в назвах лікарських засобів.	3	0	0	2	0	1
Тема 19. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Відмінювання. Назви інгредієнтів складного рецепту.	3	0	0	2	0	1
Тема 20. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ. Грецькі числівникові префікси в хімічній номенклатурі.	3	0	0	2	0	1
Тема 21. Назви солей. Назви кислотних та вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів.	3	0	0	2	0	1

Тема 22. Словотворення. IV-V відміна іменників. Відмінювання. Особливості вживання іменника «species». Фармацевтична фразеологія.	3	0	0	2	0	1
Тема 23. Систематизація вивчення змістового модуля 3.	3	0	0	2	0	1
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	21	0	0	14	0	7

Змістовий модуль 4. Біномінальна ботанічна номенклатура. Ступені порівняння прикметників. Прислівники. Числівники. Займенники. Латинська номенклатура лікарських форм.						
Тема 24. Біномінальна ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Назви алкалоїдів і глікозидів.	3	0	0	2	0	1
Тема 25. Ступені порівняння прикметників. Неправильні ступені порівняння.	3	0	0	2	0	1
Тема 26. Словотворення. Прислівник. Творення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Найменування порошків за ступенем подрібнення. Числівники. Займенники. Спеціальні вирази з займенниками у фармацевтичній термінології.	3	0	0	2	0	1
Тема 27. Скорочення в рецептах. Найважливіші рецептурні скорочення.	3	0	0	2	0	1
Тема 28. Латинська номенклатура вітчизняних лікарських форм. Тверді, м'які та рідкі форми ліків. Оформлення рецептів на тверді лікарські засоби.	3	0	0	2	0	1
Тема 29. Систематизація відомостей про	4	0	0	2	0	2

прийменники. Gaudeamus. Підготовка до диференційованого заліку.						
Тема 30. Диференційований залік	2	0	0	2	0	0
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	21	0	0	14	0	7
Всього:	90	0	0	60	0	30

5. Теми лекційних/ семінарських/ практичних/лабораторних занять:

5.1 Теми лекційних занять:

Лекційні заняття не передбачені навчальним планом.

5.2 Теми семінарських занять:

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

5.3 Теми практичних занять:

№	Тема	Год.
1.	Фонетика. Вимова голосних, приголосних, буквосполучень. Наголос. Довгота та короткість голосних. Особливості наголосу у словах грецького походження.	2
2.	Іменник. Граматичні категорії. I відміна іменників. Грецькі іменники I-ої відміни.	2
3.	Неузгоджене означення. Прийменники та сполучники, що вживаються у фармацевтичній термінології.	2
4.	Дієслово. Граматичні категорії. Дієслово «esse». Порядок слів у латинському реченні. Наказовий спосіб. Умовний спосіб дієслова. Особливості вживання дієслівних форм у рецептурі. Дієслово «fio, fieri».	2
5.	Іменники II-ої відміни. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Винятки щодо роду іменників II-ої відміни.	2
6.	Тривіальні назви лікарських засобів. Грецько-латинські частотні відрізки у назвах препаратів. Номенклатура вітамінів та полівітамінних комбінованих препаратів, гормональних і ферментних препаратів.	2
7.	Рецепт. Частини рецепта. Граматична структура рецептурного рядка. Простий та складний рецепт.	2
8.	Систематизація вивчення змістового модулю 1.	2
9.	Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Прикметники I-ої групи. Алгоритм узгодження прикметників з іменниками.	2
10.	Утворення назв лікарських засобів за фармакологічною дією. Основні суфікси прикметників I-II відмін.	2

11.	Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Назви сироваток, вакцин і анатоксинів.	2
12.	III відміна іменників. Визначення роду, основи та типу відмінювання. Іменники чоловічого роду III-ої відміни. Винятки.	2
13.	Іменники жіночого роду III-ої відміни. Винятки.	2
14.	Іменники середнього роду III-ої відміни.	2
15.	Особливості відмінювання грецьких рівноскладових іменників жіночого роду на -sis.	2
16.	Систематизація вивчення змістового модулю 2.	2
17.	Афоризми. Прикметники 2 групи (III відміни). Відмінювання, узгодження з іменниками.	2
18.	Прикметники III відміни в ботанічних назвах та в назвах лікарських засобів.	2
19.	Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Відмінювання. Назви інгредієнтів складного рецепта.	2
20.	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ. Грецькі числівникові префікси в хімічній номенклатурі.	2
21.	Назви солей. Назви кислотних та вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів.	2
22.	IV-V відміна іменників. Відмінювання. Особливості вживання іменника «species». Фармацевтичні вирази з іменниками IV-V відмін.	2
23.	Систематизація вивчення змістового модулю 3.	2
24.	Біномінальна ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Назви алкалоїдів і глікозидів.	2
25.	Ступені порівняння прикметників. Неправильні ступені порівняння.	2
26.	Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Найменування порошоків за ступенем подрібнення. Числівники. Займенники. Спеціальні вирази з займенниками у фармацевтичній термінології.	2
27.	Скорочення в рецептах. Найважливіші рецептурні скорочення.	2
28.	Латинська номенклатура вітчизняних лікарських форм. Тверді, м'які та рідкі форми ліків.	2
29.	Систематизація відомостей про прийменники. Gaudeamus. Підготовка до диф. заліку.	2
30.	Диференційований залік.	2
	ВСЬОГО:	60

5.4 Теми лабораторних занять:

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 1	1
2.	Тема 2. Підготовка до практичного заняття 2	1
3.	Тема 3. Підготовка до практичного заняття 3	1
4.	Тема 4. Підготовка до практичного заняття 4	1
5.	Тема 5. Підготовка до практичного заняття 5	1

6.	Тема 6. Підготовка до практичного заняття 6	1
7.	Тема 7. Підготовка до практичного заняття 7	1
8.	Тема 8. Підготовка до практичного заняття 8	1
9.	Тема 9. Підготовка до практичного заняття 9	1
10.	Тема 10. Підготовка до практичного заняття 10	1
11.	Тема 11. Підготовка до практичного заняття 11	1
12.	Тема 12. Підготовка до практичного заняття 12	1
13.	Тема 13. Підготовка до практичного заняття 13	1
14.	Тема 14. Підготовка до практичного заняття 14	1
15.	Тема 15. Підготовка до практичного заняття 15	1
16.	Тема 16. Підготовка до практичного заняття 16	1
17.	Тема 17. Підготовка до практичного заняття 17	1
18.	Тема 18. Підготовка до практичного заняття 18	1
19.	Тема 19. Підготовка до практичного заняття 19	1
20.	Тема 20. Підготовка до практичного заняття 20	1
21.	Тема 21. Підготовка до практичного заняття 21	1
22.	Тема 22. Підготовка до практичного заняття 22	1
23.	Тема 23. Підготовка до практичного заняття 23	1
24.	Тема 24. Підготовка до практичного заняття 24	1
25.	Тема 25. Підготовка до практичного заняття 25	1
26.	Тема 26. Підготовка до практичного заняття 26	1
27.	Тема 27. Підготовка до практичного заняття 27	1
28.	Тема 28. Підготовка до практичного заняття 28	1
29.	Тема 29. Підготовка до практичного заняття 29	2
	Разом	30

7. Методи навчання

Практичні заняття: пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, відпрацювання навичок перекладу фармацевтичних термінів різної складності, застосування моделей побудови термінів, опанування перекладу латинської частини рецепта, робота з підручником.

Практичні методи: Здобувачі освіти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії: виконання вправ, виписування рецептів, переклад фармацевтичних текстів, тестові завдання.

Наочні методи: виконання наочних методів забезпечується використанням наочних засобів навчання підручник, дошка, таблиці, схеми, використання сучасних комп'ютерних програм.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, тестовими завданнями, методичними рекомендаціями.

8. Методи контролю і критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестування, виконання практичних завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль: диференційований залік.

Структура поточного оцінювання на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: опитування граматичних правил утворення фармацевтичних термінів;
- 2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання успішності практичних навичок вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою: максимальна оцінка-5, мінімальна оцінка-3, незадовільна оцінка-2.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

«5»	Здобувач освіти володіє загальними правилами утворення латинських номенклатурних фармацевтичних термінів; знає граматику оформлення латинської частини рецепта; вільно володіє необхідною лексикою, бере активну участь в обговоренні теми заняття, впевнено демонструє практичні навички перекладу багатослівних фармацевтичних термінів латинською мовою, висловлює свою думку щодо змісту латинських афоризмів, демонструє творче мислення. Рівень компетентності високий, здатність до самостійного поповнення знань.
«4»	Здобувач освіти добре володіє лексичним та граматичним матеріалом, бере участь в обговоренні теми заняття, демонструє практичні навички перекладу фармацевтичних термінів та рецептів латинською мовою з деякими помилками, висловлює свою думку щодо змісту латинських афоризмів. Рівень компетентності достатній.
«3»	Здобувач освіти недостатньо володіє лексичним та граматичним матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні теми заняття; практичні навички перекладу фармацевтичних термінів та рецептів латинською мовою слабкі. Рівень компетентності середній, репродуктивний. Володіє знаннями для подолання допущених помилок.
«2»	Здобувач освіти не володіє навичками перекладу фармацевтичних термінів та рецептів латинською мовою, не бере участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності низький.

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі освіти, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їхній середній бал за поточну навчальну діяльність становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Завдання 1: переклад фармацевтичних термінів латинською мовою (10 термінів)	4
Завдання 2: переклад та аналіз граматичної структури рецепта (1 рецепт)	1

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти
під час підсумкового контролю – диференційованого заліку**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач освіти систематично працював протягом семестру, показав під час диференційованого заліку глибокі знання лексичного та граматичного матеріалу, вміє успішно перекладати багатослівні фармацевтичні терміни, знає граматичну структуру рецепта, володіє навичками утворення ботанічних назв рослин, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
Добре	Здобувач освіти виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання: переклад багатослівних фармацевтичних термінів і рецептів, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)
Задовільно	Здобувач освіти виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією: перекладає латинською мовою різні види фармацевтичних термінів та рецепти, допустив окремі помилки у відповідях на диф. заліку, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)
Незадовільно	Здобувач освіти не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у перекладі на латинську мову багатослівних фармацевтичних термінів та рецепта, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за дисципліну складається на 50,0% з оцінки за поточну успішність та на 50,0% з оцінки за диференційований залік.

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою.

Конвертація традиційної оцінки за дисципліну у 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом університету програмою «Контингент» за формулою: середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
«5»	185 – 200
«4»	151 – 184
«3»	120 – 150

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів освіти з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма з навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

1. Латинська мова для фармацевтів [Електронне видання]: Навч. посібник /Л.М.Нетребчук, Т.О.Самойленко. – Одеса: ОНМедУ, 2024. – 272 с.

<https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/15971>

11. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Визначення довготи та короткості складу.
2. Правила наголошення.
3. Граматичні категорії дієслова.
4. Утворення дієслівних форм Imperativus singularis et pluralis.
5. Граматичні категорії іменника.
6. Визначення роду та відміни іменників
7. Утворення термінів з неузгодженим означенням.
8. Вживання прийменників та сполучників у фармацевтичних термінах.
9. Структура рецепта.
10. Граматика рецептурної строки.
11. Загальні відомості про номенклатуру лікарських засобів та способів утворення тривіальних назв лікарських препаратів.
12. Греко-латинські терміноелементи в назвах лікарських препаратів,
13. Граматичні категорії прикметника.
14. Узгодження прикметників з іменниками.
15. Терміни з узгодженим означенням.
16. Словникова форма іменників III відміни, відмінювання.
17. Спосіб утворення дієприкметника минулого часу пасивного стану.
18. Спосіб утворення дієприкметника теперішнього часу активного стану.
19. Назви хімічних елементів.
20. Спосіб утворення назв кислот.
21. Принципи утворення назв оксидів.
22. Утворення назв складних ефірів.

23. Утворення назв кислотних та вуглеводневих радикалів.
24. Утворення назв хімічних сполук, зокрема солей.
25. Особливості відмінювання іменників IV-V відмін.
26. Особливості вживання іменника species.
27. Граматичні моделі ботанічних назв та лікарської рослинної сировини.
28. Загальні відомості структури фармацевтичного терміна-композиція.
29. Правила утворення ступенів порівняння прикметників.
30. утворення ступенів порівняння прикметників від різних основ.
31. Утворення прислівників
32. Утворення ступенів порівняння прислівників.
33. Перелік прислівників, що вживаються в рецептурі.
34. Перелік порошків за ступенем подрібнення.
35. Визначення латинських займенників.
36. Кількісні та порядкові числівники.
37. Числівникові префікси грецького походження.
38. Сталі вирази з займенниками.
39. Оформлення рецепту у повній та скороченій формах.
40. Основні рецептурні скорочення.
41. Латинські назви твердих лікарських форм.
42. Латинські назви м'яких та рідких лікарських форм.
43. Поняття про медичну клінічну термінологію та структуру клінічних термінів.
44. Словотворчі елементи грецького походження.
45. Систематизований список термінів-дублетів зі словотворчими компонентами.

12. Рекомендована література

Основна література:

1. Латинська мова для фармацевтів [Електронне видання]: Навч. посібник /Л.М.Нетребчук, Т.О.Самойленко. – Одеса: ОНМедУ, 2024. – 272 с.
<https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/15971>
2. Латинська мова: Методичні рекомендації до практичних занять з латинської мови для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація» / Нетребчук Л.М., Самойленко Т.О., Нагачевська С.А., Пислар Т.П., Кир'язова О.В., Лазор Н.В. [Комп'ютерна верстка] – Одеса : ОНМедУ, 2024.
3. Латинська мова: Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація» / Нетребчук Л.М., Самойленко Т.О., Нагачевська С.А., Пислар Т.П., Кир'язова О.В., Лазор Н.В. [Комп'ютерна верстка] – Одеса : ОНМедУ, 2024.

Додаткова література:

1. Правила виписування рецептів. Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. – с. 22 – 32.
https://moz.gov.ua/uploads/1/5051-dn_20180510_868_dod_1.pdf
2. Єрьомкіна Г. Г., Нетребчук Л.М. Деякі настанови при номінації лікарських засобів // Current Trends in the Study and Teaching of Foreign Languages : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Online Conference (Poltava, 04 June 2021). – Poltava : Astraya, 2021. – P. 77–79.
<https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/10159>
3. Самойленко Т., Мельникова К. Особливості утворення та вживання латинських прийменників // Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 1st International

Scientific and Practical Conference «Science and Information Technologies in the Modern World» (February 26-28, 2025). - Athens, Greece, 2025 - С.420-424.

<https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/17197>

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Інформаційні матеріали кафедри філософії, біоетики та іноземних мов для здобувачів спеціальності 226 «Фармація» з латинської мови, презентації: <https://info.odmu.edu.ua/chair/philosophy/files/453/ua>
2. Фармацевтична енциклопедія: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/>